مفاهیم پایه سیستم های کنترل نسخه؛ قسمت اول: گیت

نویسنده: علی یگانه مقدم

عنوان:

تاریخ: ۱۴:۴۵ ۱۳۹۴/۰۵/۱۳

آدرس: www.dotnettips.info

گروهها: Git, SVN, Source control, GitHub

در این مقاله با دو سیستم کنترل نسخه git و SVN آشنا شده و تفاوتهای آنها را برای تازهکاران بررسی میکنیم. ایده اولیه نوشتن این مقاله زمانی بود که برای یک پروژهای، اعضای تیم ما دور هم جمع شده و در مورد ابزارهای مورد استفاده بحث کردند و یک عده از گیت و عدهای از SVN صحبت میکردند. بر این شدم که مقالهای نوشته و ابتدا به معرفی آنها و سپس به مزایا و معایب هر کدام بپردازیم.

امروزه، استفاده از سیستمهای کنترل نسخه (Version Control System) رواج زیادی پیدا کرده است. این سیستمها به شما اجازه میدهند تا تغییراتی را که در پروژه ایجاد میشوند، ضبط و ثبت کرده تا از تغییراتی که در سطح پروژه اتفاق میافتد آگاه شوید. با ذکر یک نمونه این تعریف را باز میکنم:

شما به صورت تیمی در حال انجام یک پروژه هستید و باید نسبت به تغییراتی که اعضای تیم در یک پروژه میدهند، آگاه شوید. هر برنامه نویس بعد از انجام تغییرات باید این تغییرات را در سیستم کنترل نسخه به روز کند تا بتوان به سوالات زیر پاسخ داد: آیا اگر در بین راه به مشکل برخوردید میتوانید پروژه خود را به یک یا چند گام عقبتر برگردانید؟ آیا میتوانید به هر یک از اعضاء تیم دسترسیهایی را به قسمت هایی از پروژه تعیین کنید؟ میتوانید تفاوت فایلهای تغییر یافته را بیابید؟ آیا میتوان خطاهای یک برنامه را گزارش داد و به بحث در مورد آن پرداخت؟ چه کسی کدها را تغییر داده است؟ روند کار و تغییرات به چه صورت است؟ (این مورد برای به روز کردن نمودارهای burndown در توسعه چابک میتواند بسیار مفید باشد.)

پی نوشت: نه تنها در یک تیم بلکه بهتر هست در یک کار انفرادی هم از این سیستمها استفاده کرد تا حداقل بازبینی روی پروژههای شخصی خود هم داشته باشیم.

سیستم کنترل گیت: این سیستم در سال 2005 توسط لینوس توروالدز خالق لینوکس معرفی شد و از آن زمان تاکنون یکی از پر استفاده ترین سیستمهای کنترل نسخه شناخته شده است. ویکی پدیا گیت را به این شکل تعریف میکند: « یک سیستم بازبینی توزیع شده با تاکید بر جامعیت دادهها، سرعت و پشتیبانی جهت توزیع کار. »

از معروفترین سیستمهای هاستینگ که از گیت استفاده میکنند، میتوان به گیت هاب اشاره کرد.

اکثر سیستمهای هاستینگ گیت، دو حالت را ارائه میدهند: عمومی: در این حالت کدهای شما به عموم بازدیدکنندگان نمایش داده میشود و دیگران هم میتوانند در تکمیل و ویرایش کدهای شما مشارکت کنند و این امکان به صورت رایگان فراهم است. سیستم گیت هاب به دلیل محبوبیت زیادی که دارد، در اکثر اوقات انتخاب اول همه کاربران است. خصوصی: در این حالت کد متعلق به شما، یا شرکت یا تیم نرم افزاری شماست و غیر از افراد تعیین شده، شخص دیگری به کدهای شما دسترسی ندارد. اکثر سیستمهای مدیریتی این مورد را به صورت premium پشتیبانی میکنند. به این معنا که باید اجاره آن را به طور ماهانه پرداخت کنید. سیستم گیت هاب ماهی پنج دلار بابت آن دریافت میکند. سیستم دیگری که در این زمینه محبوبیت دارد سیستم های استفاده کنید ولی هست که که اگر تیم شما کوچک است و در نهایت پنج نفر هستید، میتوانید از حالت خصوصی به طور رایگان استفاده کنید ولی اگر اعضای تیم شما بیشتر شد، باید هزینه ب اجاره آن را که از 10 دلار آغاز میگردد، به طور ماهیانه پرداخت کنید.

پی نوشت: میتوانید از سیستمهای متن باز رایگان هم که قابل نصب بر روی هاست ها هم هستند استفاده کنید که در این حالت تنها هزینه هاست یا سرور برای شما میماند.

در سیستم گیت اصطلاحات زیادی وجود دارد: Repository **یا مخزن: برای** هر پروژهای که ایجاد میشود، ابتدا یک مخزن ایجاد شده و کدها داخل آن قرار میگیرند. کاربرانی که قصد تغییر پروژه را دارند باید یک مخزن جداگانه ایجاد کنند تا بعدا تمامی تغییرات آنها را روی پروژهی اصلی اعمال کنند.

Fork: هر کاربری که قصد تغییر را بر روی سورس کدی، داشته باشد، ابتدا باید پروژهی نویسنده اصلی پروژه را به یک مخزنی که متعلق به خودش هست انتقال دهد. به این عمل Fork کردن میگویند. حال کاربر تغییرات خودش را اعمال کرده و لازم هست که این تغییرات با پروژهی اصلی که به آن Master میگوییم ادغام شوند. بدین جهت کاربر فرمان pull request را میدهد تا به نویسندهی اصلی پروژه این موضوع اطلاع داده شود و نویسندهی اصلی در صورت صلاحدید خود آن را تایید کند.

Branching یا شاخه بندی: نویسندهی مخزن اصلی میتواند با مفهومی با نام شاخه بندی کار کند. او با استفاده از این مفهوم، پروژه را به قسمت یا شاخههای مختلف تقسیم کرده و همچنین با ایجاد دسترسیهای مختلف به کاربران اجازه تغییرات را بدهد. به عنوان مثال بخشهای مختلف پروژه از قبیل بخش منطق برنامه، داده ها، رابط کاربری و ... میتواند باشد. بعد از انجام تغییرات روی یک شاخه میتوانید درخواست merge ادغام شدن یا کل پروژه را داشته باشید. در عمل شاخه بندی، هیچ کدام از شاخههای بر

روی یک دیگر تاثیر یا دخالتی ندارند و حتی میتوانید چند شاخه را جدا از بخش master با یکدیگر ادغام کنید.

به غیر از ارتباط خط فرمانی که میتوان با گیت هاب برقرار کرد، میتوان از یک سری ابزار گرافیکی خارجی هم جهت ایجاد این ارتباط، استفاده کرد: GitHub For Windows : نسخهی رسمی است که از طرف خود گیت هاب تهیه گردیده است و استفاده از آن بسیار راحت است. البته یک مشکل کوچک در دانلود آن وجود دارد که دانلود آن از طریق یک برنامهی جداگانه صورت گرفته و اصلا سرعت خوبی جهت دانلود ندارد. Visual Studio .Net : (+) خود ویژوال استودیو شامل سیستمی به اسم Microsoft Git است که در بخش تنظیمات میتوانید آن را فعال کنید (به طور پیش فرض فعال است) و به هر نوع سیستم گیتی میتوانید متصل شوید. تنها لازم است که آدرس Url گیت را وارد کنید. SourceTree : از آن دست برنامههای محبوبی است که استفاده آسانی دارد و خودم به شخصه از آن استفاده میکنم. شامل دو نسخهی ویندوز و مک است و میتوانید با چندین سیستم گیت مثل «گیت هاب» و «بیت باکت» که در بالا به آنها اشاره شد، به طور همزمان کار کند.

نظرات خوانندگان

نویسنده: سید محمد حسین موسوی تاریخ: ۱۳۹۴/۰۵/۱۴:

سلام؛ خيلي ممنون. چندتا سوال:

«پی نوشت: نه تنها در یک تیم بلکه بهتر هست در یک کار انفرادی هم از این سیستمها استفاده کرد تا حداقل بازبینی روی یروژههای شخصی خود هم داشته باشیم.»

-1این یعنی اینکه اگر من بخوام برای خودم هم به تنهایی استفاده کنم و خصوصی هم باشه باید پول بدم؟ حالا اگر عمومی باشه میتونم به هیچ کس اجازه دستری ندم؟ فرق عمومی که اجازه دسترسی ندی با خصوصی تو چیه؟ دیدن و ندیدن کدها ؟ 2-team foundation ماکروسافت هم برای اینکارهاست؟

-3می شه کمی بیشتر در این مورد توضیح بدید؟

«پی نوشت: میتوانید از سیستمهای متن باز رایگان هم که قابل نصب بر روی هاستها هم هستند استفاده کنید که در این حالت تنها هزینه هاست یا سرور برای شما میماند.»

> نویسنده: محسن خان تاریخ: ۱:۹ ۱۳۹۴/۰۵/۱۴

بحث git با هاستهای عمومی git مثل github متفاوت هست. شما خودت هم میتونی یک هاست git راه اندازی کنی: <u>راه</u> اندازی سرور Git با استفاده از Bonobo Git Server و انتقال از ساب ورژن به گیت

> نویسنده: علی یگانه مقدم تاریخ: ۱:۳۰ ۱۳۹۴/۰۵/۱۴

مبحث TFS کاملا با مباحث سیستمهای کنترل نسخه متفاوت است و یک سیستم ALM به حساب میاد نه VCS

فرقی نمیکند، پروژه عمومی همیشه نمایش داده میشود، این دسترسیها مربوط به شاخه بندی پروژه است که چه کسانی بتوانند تا چه حدی روی هر شاخه تغییرات را اعمال کنند ولی بحث خصوصی سازی نیاز به پرداخت هزینه دارد. هنگامی که در گیت هاب پروژه خودتون رو به صورت عمومی انتخاب کنید هیچ گزینه اضافی ندارد ولی وقتی روی خصوصی تنظیم کنید با مجموعهای از آیکنهای کارتهای اعتباری روبرو میشوید.

همینطور که دوست عزیزمان "محسن خان" گفتند شما میتوانید از طریق یک سیستم متن باز و رایگان به ایجاد یک سیستم گیت جداگانه (شخصی)اقدام کنید و تنها لازم است هزینه هاستی که خریدید را به سرویس دهنده هاست پرداخت کنید.